

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در رشته علوم بهداشتی در تغذیه

عنوان

**بررسی رابطه زایمان سزارین با نمایه توده بدنی مادر در مراجعین به
مراکز بهداشتی درمانی شهر قزوین در سال ۱۳۹۵**

استاد راهنما

دکتر مریم جوادی

استاد مشاور

دکتر آمنه باریکانی

دکتر زینت جورابچی

نگارش

محمد داوودی

شهریور ۱۳۹۶

چکیده:

مقدمه و هدف: زایمان سزارین به عنوان یکی از پیامدهای بارداری، همچنان رو به افزایش است و یکی از موارد دخیل در بروز زایمان سزارین، وجود شاخص توده بدنی بالاست. امروزه، چاقی به صورت یک اپیدمی در سراسر جهان درآمد و چاقی زنان در کشورهای در حال توسعه همواره به عنوان یک مشکل جدی در نظر گرفته شده است و خطر عوارض فراوان بارداری، زایمان و تولد را برای مادر و نوزاد افزایش می دهد. تامین حفظ و ارتقای سلامت مادران و نوزادان به عنوان دو گروه آسیب پذیر جامعه اهمیت ویژه ای دارد. از این رو ترویج زایمان طبیعی در تمام سطوح نظام بهداشتی و درمانی کشور به عنوان سیاستی اساسی همواره مورد توجه قرار گرفته است. بر این اساس در این مطالعه به تعیین ارتباط زایمان سزارین با شاخص توده بدنی پیش از بارداری مادر پرداخته شده است.

مواد و روش کار: این مطالعه مورد شاهدهی بر روی ۱۵۰ مادر سالم با انجام زایمان سزارین (مورد) و ۱۵۰ مادر سالم با زایمان طبیعی (شاهد) که در فصل بهار و تابستان ۱۳۹۵، به مراکز بهداشتی درمانی شهر قزوین مراجعه کرده بودند، انجام شد. افراد مورد مطالعه در اولین بارداری وارد مطالعه شدند و این افراد عوامل خطر جدی مادری و جنینی برای زایمان سزارین و سزارین انتخابی نداشتند. اطلاعات عمومی و نوع زایمان، اندازه های بدنی در پرسشنامه ثبت شد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS نسخه ۱۹ انجام شد. خصوصیات جمعیت شناختی نمونه های مورد بررسی به صورت میانگین و انحراف معیار برای متغیرهای کمی و درصد برای متغیرهای کیفی مشخص گردید. از آنالیز واریانس یک طرفه برای مقایسه میانگین متغیرهای کمی و از آزمون کای دو برای مقایسه توزیع متغیرهای کیفی در بین گروه ها استفاده شد. سطح معناداری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته ها: میزان سزارین با افزایش شاخص توده بدنی مادر افزایش می یابد. شانس زایمان سزارین در افرادی که اضافه وزن دارند ۱/۷۴ برابر افراد طبیعی (P: ۰/۰۴، OR: ۱/۷۴، CI 95%: ۱/۰۲-۲/۹۷) و افراد چاق ۳/۰۲ برابر افراد طبیعی (P: ۰/۰۴، OR: ۳/۰۲، CI 95%: ۱/۰۳-۸/۸۲) است که حتی بعد از تعدیل اثر مخدوشگرها ارتباط هم چنان معنی دار باقی ماند.

بحث و نتیجه گیری: با استناد بر ارتباط شاخص توده بدنی و نوع زایمان و با توجه به شیوع بالای اضافه وزن و چاقی در ایران، بایستی مداخلات پیشگیرانه اعم از آموزش و مشاوره فردی و خانوادگی و رژیم غذایی تحت نظر متخصصین تغذیه انجام گیرد.

کلید واژه ها: زایمان، سزارین، نمایه توده بدنی، چاقی، بارداری، رژیم غذایی.

Abstract

Background and aim: Cesarean section (CS) as a consequence of pregnancy, is still increasing and one of the factors in the incidence of cesarean section is a high Body Mass Index (BMI). Today, obesity has become an epidemic in all over the world. In developing countries, women's obesity has always been considered as a serious problem and increases risk of complications of pregnancy, childbirth and birth for mother and baby. The maintenance and promotion of the health of mothers and infants as two vulnerable groups of society has special importance. Therefore, the promotion of normal delivery at all levels of the health system of the country has always been considered as a fundamental policy. The aim of this study was to determine the relationship between cesarean delivery and maternal pre-pregnancy body mass index.

Materials and Methods: This case-control study was conducted on 150 healthy mother with cesarean section (case) and 150 healthy mother with vaginal delivery (controls) who were referred to health centers in Qazvin In spring and summer in 2016 . The subjects were included in the first pregnancy and did not have serious maternal and fetal risk factors for cesarean delivery and elective cesarean section. General information and type of delivery were recorded in a questionnaire by questioning and physical sizes were recorded from health records. Data analysis using SPSS statistical software Version 19 and The demographic characteristics of the studied samples were determined as mean and standard deviation for quantitative and percentage variables for qualitative variables. One-way ANOVA was used to compare the mean of quantitative variables and Chi-square test for comparing the distribution of qualitative variables among the groups. The significance level was considered 0.05.

Results: The results of the study showed that the cesarean section rate increased with increasing BMI. Chance of cesarean section in people who are overweight is 1.74 times more than normal weight people (Pvalue: 0.04, odds ratio: 1.74, confidence interval:1.02-2.97) and in obese people is 3.02 times too (Pvalue: 0.04, odds ratio: 3.02, confidence interval:1.03-8.82). That even after adjusting for effects of confounder, association still remained significant.

Conclusion: Given the association between body mass index and type of delivery and the high prevalence of overweight and obesity in Iran, preventive interventions should be done including education, individual and family counseling and diet under the supervision of dietitians.

Key words: Delivery, Cesarean Section , Body Mass Index, Obesity, Pregnancy, Diet.

Qazvin university of Medical Sciences

Faculty of Health

A Thesis Presented for the degree Of M.Sc. in Health Sciences in Nutrition

Title:

**The Relationship between Cesarean Delivery and
Body Mass Index in m Referring to Qazvin Health
Centers in 2016**

Supervisor:

Dr. Maryam Javadi

Adviser:

Dr. Ameneh Barikani

Dr. Zinat Jourabchi

By:

Mohammad Davoodi

September 2017